

Statssekretær Bjørn Haugstad
Nordisk UNESCO-møte torsdag 28. august kl. 1000
Hotel Thon Opera

Kjære nordiske UNESCO-venner,

Det er en glede for meg å være med å ønske dere velkommen til nordisk UNESCO-møte i Oslo. Særlig er det hyggelig at Færøyene deltar som assosiert medlem av UNESCO. Jeg vil benytte anledningen til å takke UNESCO-kommisjonen leder, Tora Aasland, som har vært sentral i å utarbeide et variert og interessant program.

Jeg satte stor pris på å møte nordiske kollegaer under UNESCOs generalkonferanse i fjor. Vi har en fordel når vi står sammen og kan samarbeide om felles initiativ og prosesser. Men enda sterkere kan vi være når vi samarbeider med land –også utenfor Europa. Og det er mulig. I diskusjonene som fulgte etter Brasils forslag om regulering av internettet, så vi at skillelinjene ikke gikk mellom sør og nord, flere land i sør var skeptiske til forslaget som lå på bordet. At resultatet ble så godt som det ble, skyldtes blant annet tett og godt samarbeid mellom de nordiske land.

Jeg vil benytte anledningen til å gratulere våre danske venner med en vel gjennomført styreperiode i fire meget krevende år for UNESCO - og berømme Sverige for en god start på sin styreperiode. Det er også svært gledelig at Finland ble valgt til verdensarvkomiteen – som er en av de vanskeligste komiteene å bli valgt inn.

De nordiske landene har sammen vært blant de sentrale premissleverandører for at UNESCO skal levere enda bedre og vi fortsetter å ha behovet for reform høyt på vår agenda. De nordiske land var drivkrefter bak den omfattende evalueringen, og vi har fulgt oppfølgingen tett. Vi er ikke i mål. UNESCO må bli mer fokusert og gjøre jobben mer effektivt. Sverige har fortsatt trykk på at UNESCO skal ta innover seg en evalueringskultur.

I den situasjonen UNESCO er i mener jeg det er viktig å dyrke og styrke de områdene hvor UNESCO gjør en god jobb og utgjør en forskjell.

UNESCO ble gitt koordineringsmandatet for Utdanning for alle i Dakar for 14 år siden. Organisasjonen har gjort en god jobb gjennom Global Monitoring Report i å dokumentere hvordan enkeltland og verdenssamfunnet har lyktes og ikke lyktes med de seks målene som ble vedtatt. Det er en krevende jobb å koordinere partnere, som i varierende grad er interessert i å la seg koordinere, men det er ingen tvil om at dette er en viktig oppgave dersom vi skal nå de ambisiøse målene som settes i post-2015 prosessen.

Jeg vet at mange av dere følger interessert med i prosessene som skal føre fram til de neste tusenårsmål, og at flere av dere er dypt engasjert og involvert i disse prosessene. Gledelig, men også selvsagt at utdanning står så sterkt. Utdanning er en forutsetning for å kunne nå andre tusenårsmål. Kvalitet og læringsutbytte bør stå sentralt. Lærere er den viktigste faktor for kvalitet og bør stå sentralt i UNESCO arbeid. En helhetlig tilnærming hvor en ser samspillet mellom de ulike utdanningsnivåene i et livslangt læringsperspektiv støttes.

UNESCOs innsats for grunnutdanning og Bokovas engasjement for jenters utdanning er godt kjent i denne sal, men jeg mener at UNESCO kan gjøre mer innen høyere utdanning. Noe av

det første jeg gjorde som statssekretær i fjor var å delta på UNESCOs generalkonferanse og arbeide for at UNESCO skulle vedta å utarbeide en forstudie om en global konvensjon for gjensidig godkjenning av høyere utdanning. Dette arbeidet jeg også med da jeg deltok på generalkonferansen som statssekretær i 2005. Et ledd i dette er den regionale konferanse i Addis Abeba i desember som skal vedta en modernisert regional konvensjon lik Lisboa-konvensjonen som gjelder for Europa. Jeg vil benytte anledningen for å takke for all drahjelp fra de nordiske land.

Denne regjeringen har satt utdanning i utvikling som en av sine høyest prioriterte oppgaver i bistandspolitikken, og dere vil få en orientering om satsningen senere i dag av min kollega Hans Brattskar fra UD

Hav og ferskvann er områder hvor organisasjonen leverer og hvor vi har et sterkt nordisk engasjement.

Open Working Group i New York, som sluttførte sin rapport i sommer, foreslår et eget mål for å bevare og forvalte havområder. I ett av delmålene blir IOCs (Intergovernmental Oceanographic Commission) standarder for overføring av marin teknologi omtalt. Det er et eksempel på hvordan UNESCO kan være normgiver og standardsetter innen vitenskap, noe vi gjerne ser mer til.

UNESCO har stått i spissen for pressefrihet og ikke minst journalisters sikkerhet. Her er det gjort en god jobb som bør fortsette, og som dessverre er blitt mer aktuell. Kvaliteten på informasjon fra Midt-Østen, Ukraina, Sudan, forutsetter at journalister kan arbeide uten fare for sine liv. Som ledd i presse- og ytringsfrihet er dette også viktig i arbeidet med post-2015 og godt styresett.

På kulturområdet er UNESCO godt kjent og Verdensarvkonvensjonen er organisasjonens historiske suksess. Med nå over 1000 verdensarvsteder er det viktig at god forvaltning av og oppfølging disse stedene prioriteres. Det er satt spørsmål ved om steder er kommet på Verdensarvlisten som følge av politiske kompromisser og allianser istendenfor på et faglig grunnlag. Dette regner jeg med at Finland vil forfølge som "vårt" medlem i Verdensarvkomiteen. I parentes vil jeg nevne at Norge i 2015 har nominert industribyene Rjukan og Notodden som nytt verdensarvsted i tillegg til dansk, norsk, latvisk, tysk nominasjon av vikingarven, en nominasjon som Island initierte og koordiner.

Jeg ønsker dere lykke til med arbeidet!